

Rechtbank had ten onrechte zaak wegens schending hoorplicht niet teruggewezen

Instantie	Gerechtshof Den Haag, 20-10-2020 nr. BK-20/00008
Zaaknummer(s)	BK-20/00008
Datum uitspraak	20-10-2020
Belastingjaar/tijdvak	2016
Trefwoorden	voorheffing, terugwijzing, Bbz-uitkering
Rubriek	Formeel belastingrecht
Wetsartikelen	Wet IB 2001 - art. 9.2, Awb - art. 7:2, Awb - art. 6:22
ECLI	ECLI:NL:GHDHA:2020:2239
Brondocumenten	Gerechtshof Den Haag 20 oktober 2020, nr. 20/00008
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBDHA:2019:12158, (Gedeeltelijke) vernietiging en zelf afgedaan
Auteur	mr. J.W. Bosman
NTRF	2021/331
Datum publicatie	21-01-2021
NTRF	

Samenvatting

Belanghebbende heeft in 2015 een renteloze lening op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) ontvangen. Deze lening is in 2016 omgezet in een bedrag om niet (de Bbz-uitkering). De gemeente heeft over de Bbz-uitkering ruim € 6.600 aan loonheffing afgedragen. Belanghebbende heeft in zijn aangifte een Bbz-uitkering van nihil aangegeven en wenst voormeld bedrag van € 6.600 als voorheffing te verrekenen. De rechtbank oordeelde dat de loonheffing niet verrekenbaar is. De rechtbank oordeelde verder dat de inspecteur de hoorplicht had geschonden, maar dit leidde niet tot terugwijzing van de zaak naar de inspecteur. In hoger beroep oordeelt het hof echter dat de rechtbank de zaak had moeten terugwijzen naar de inspecteur, omdat er verschil van mening bestond over de feiten en de waardering daarvan. Het was belanghebbende niet duidelijk waarom de Bbz-uitkering in 2015 en 2016 fiscaal verschillend werd behandeld. Het had dus op de weg van de inspecteur gelegen een hoorgesprek met belanghebbende te voeren. Gelet op het verschil van mening over de feiten en de waardering daarvan is belanghebbende door het niet-horen benadeeld. Aan deze schending kan niet met toepassing van art. 6:22 Awb worden voorbijgegaan. De enkele omstandigheid dat belanghebbende zijn bezwaren in beroep schriftelijk heeft kunnen uiteenzetten en mondeling heeft kunnen toelichten is onvoldoende om aan het uitdrukkelijke verzoek om terugwijzing voorbij te gaan. Belanghebbende heeft in hoger beroep ingestemd met afdoening van het materiële geschil door het hof. Ten aanzien van de door de gemeente ingehouden en afgedragen loonheffing is geen sprake van een te verrekenen voorheffing in de zin van art. 9.2 Wet IB 2001 nu de uitkering niet in de belastingheffing van belanghebbende is betrokken.

(Hoger beroep gegrond.)

Commentaar

Heeft de rechter voldoende oog voor de rechtspositie van individuele burgers in het belastingrecht c.q. bestuursrecht? De toeslagenaffaire en het recente boodschappendrama schetsen een pijnlijk beeld. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft aangekondigd een onderzoek te doen naar zijn uitspraken van de afgelopen jaren. Dit om na te gaan of er niet tekortgedaan is aan de rechten van burgers buiten de uitspraken die betrekking hebben op de toeslagenaffaire. In bijstandszaken ligt al een recent wetenschappelijk onderzoek dat de rol van de rechter belicht (Thomas Kampen, Melissa Sebrechts, Trudie Knijn en Evelien Tonkens (red.), Streng maar

onrechtvaardig, de bijstand gewogen, december 2020, 1e druk). Het ten onrechte opleggen van boetes en sancties is staande praktijk en de bestuursrechter doet hier niets aan, zo concludeert onderzoeker prof.dr. Trudie Knijn, emeritus hoogleraar Sociale Wetenschappen bij de Universiteit Utrecht (interview Radio1 van 12 januari 2021 bij programma De Nieuws BV).

Onderhavige uitspraak van Hof Den Haag is een welkome tegenhanger als het gaat om het waarborgen van essentiële rechten van burgers. Dit niet zozeer vanwege de uitkomst in deze zaak maar vooral omdat het hof blijk geeft van een uiterst zorgvuldige waardering van de belangen van een individuele belastingplichtige.

De rechtbank had geoordeeld dat het schenden van de hoorplicht door de inspecteur niet hoefde te leiden tot terugwijzing van de zaak naar de inspecteur nu belanghebbende in de beroepsfase voldoende gelegenheid had gehad zijn standpunten naar voren te brengen. Wel veroordeelde de rechtbank de inspecteur in de proceskosten ingevolge het BPB.

Dat oordeel van de rechtbank om niet terug te wijzen is te kort door de bocht, aldus het hof. Uit de rechtspraak van de Hoge Raad volgt – zo memoreert het hof – dat terugwijzing dient plaats te vinden tenzij de rechter tot het oordeel komt dat de belastingplichtige ook zonder dat hij opnieuw in de bezwaarfase wordt gehoord, in het gelijk moet worden gesteld, dan wel indien de belastingplichtige de rechter heeft verzocht zelf in de zaak te voorzien (HR 18 april 2003, nr. 37.790, NTFR 2003/761, r.o. 3.5.4). In onderhavige zaak had belanghebbende de rechter nu juist verzocht de zaak terug te wijzen. De redenering van de rechtbank – dat belanghebbende in beroep voldoende in de gelegenheid is gesteld om zijn standpunt zowel schriftelijk als mondeling naar voren te brengen – staat juist haaks op de toetsingscriteria van de Hoge Raad uit genoemd arrest (HR NTFR 2003/761, r.o. 3.5.3). Alleen wanneer tussen partijen (uiteindelijk) geen verschil van mening bestaat en het geschil betrekking heeft op een aangelegenheid waarbij de inspecteur geen beleidsvrijheid toekomt, zou deze redenering van de rechtbank volstaan, zo volgt uit het arrest van de Hoge Raad (HR NTFR 2003/761, r.o. 3.5.3).

Het hof veroordeelt de inspecteur (nogmaals) in de proceskosten en beslist bovendien dat indien de proceskosten voor bezwaar en beroep niet tijdig zijn vergoed, de wettelijke rente daarover is gaan lopen vier weken na de datum waarop de rechtbank uitspraak heeft gedaan (vgl. HR 26 februari 2016, nr. 14/05747, NTFR 2016/975 en HR 21 december 2018, nr. 17/04504, NTFR 2019/86). Dat het hof de zaak toch zelf afdoet en niet terugwijst, komt omdat belanghebbende het hof dat expliciet heeft gevraagd.

[1] J.W. Bosman, advocaat te Deventer.

Datum: 21-1-2021

Bron: <https://www.ndfr.nl/NTFR/Details/NTFR2021-331>

Copyright - Sdu - Alle rechten voorbehouden.